

כמו בבית חב"ד

פסח תשפ"ה / 2025

שפת הסימנים

כמה אימוג'ים שיעזרו לנו בסדר

בעבר, אנשי המעמד החברתי הגבוה היו סועדים בתנוחת חצי-שכיבה על מיטות הספה ייעודיות. כדי להמחיש את חווית החירות בחג הפסח, אוכלים את המצות והיין בהסבה.

איך עושים את ההסבה? משעינים את פלג הגוף העליון לתנוחת חצי-שכיבה לצד שמאל. אפשר להישען על מסעד הכיסא, על כרית קטנה או על כל אמצעי אחר לתמיכה.

כשמופיע האירור הזה, צריך לאכול את המנה או לשתות את הכוס בהסבה.

כשמופיע אירור השעון, זוהי תזכורת לכך שצריך לאכול את המנה בתוך שש דקות (לא הזמן לסמול-טוק ולעיכובים אחרים).

כשמופיע האירור הזה, הפסקה מיועדת לקריאה או לביצוע רק על ידי המנחה. כל השאר מקשיבים ומסתכלים.

כשמופיע האירור הזה, צריך למלא את הכוס ביין.

כאן שותים את הכוס שמילאנו.

מרימים את הכוס ביד ימין מעט לגובה וממשיכים להחזיק אותה.

אל תתביישו לשיר ביחד. זה מחמם את האווירה ומקרר את הלבבות...

מצות, מרור ויין

כמה צריך?

במהלך הסדר אוכלים כמה פעמים מצות ומרור ושותים ארבע כוסות יין. כמה זה מנה? - הנה:

מנת מצה = 15 גרם (רבע מצת מכונה / חצי מצת יד)

מנת מרור = 17 גרם

כוס יין = 86 מיליליטר

כדאי להכין מראש מנות מוכנות עבור כל משתתף בסדר:

מצה = 3 מנות למשתתף (מצה שלמה אחת לפחות)

מרור = 2 מנות למשתתף

יין = 4 כוסות למשתתף (בכוסות בגודל סטנדרטי - כמעט בקבוק שלם)

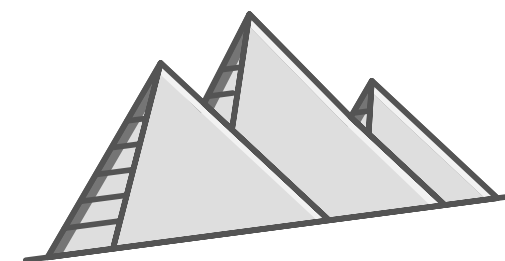
אל תחכו לרגע האחרון!
הכינו הכול כבר ביום שישי, כך
תוכלו לבוא לארוחת החג מוכנים
ורגועים ולחגוג את הסדר כהלכתו.

מה להכין?

בדקו שכל הפריטים והמצרכים שתצטרכו במהלך הסדר זמינים ומוכנים:

- **הגדה של פסח.** מומלץ להכין עבור כל משתתף הגדה משלו. כך יהיה לכולם נח וקל להתמצא במהלך הסדר ולהשתתף בחוויה.
- **'קערה' - טס או מפית בד ייעודיים** לסידור מאכלי הסדר המסורתיים על השולחן. אם אין, אפשר להשתמש במגש, צלחת או שקית פשוטים. מספיקה 'קערה' אחת עבור כל המשפחה.
- **מצות -** כדאי מאד להשתמש במצות שמורות שנאפו בעבודת יד.
- **מרור -** חסה נקיה מחרקים או חזרת מגוררת.
- **יין או מיץ ענבים.**
- **כוסות או גביעים.**
- **כרפס -** תפוח אדמה מבושל, בצל חי או סלרי נקי מחרקים. מספיקה חתיכה או פרוסה קטנה לכל משתתף.

- **מי מלח** - פשוט וקל להכנה ביתית. מלאו כוס במים, הוסיפו כפית או שתיים של מלח וערבבו היטב.
- **חרוסת** - מחית תפוחים, אגסים ואגוזים בתוספת יין.
- **ביצה קשה**.
- **זרוע** - נתח צלוי של שוק בקר או גרון עוף צלויים.
- **נטלה** - ספל לנטילת ידיים.
- שקית ניילון או שקיק בד, לשמירת המצה לאפיקומן.
- אפשרי: כריות תמיכה לתנוחת ההסבה.
- מומלץ מאד להצטייד במפיות שולחן פשוטות. נזדקק להן במהלך הסדר.
- אוכל לארוחת חג - לפי הטעם האישי ומספר המשתתפים. שלבו גם תבשילים ומאכלים מסורתיים לפי מה שמקובל במשפחה או בעדה שלכם. זה יתרום לתחושת חג מרוממת ונפלאה.
- נרות לערב שבת ולערב החג - לפחות שני נרות לכל אחת מהבנות והנשים, אפשר גם להוסיף. אם יש לכם פמוטים, הדליקו את הנרות בפמוטים, זה מוסיף יופי וחגיגות.

נפרדים מהשבת

- לפני הכול, מוודאים שהחשיך בחוץ ואומרים: "ברוך המבדיל בין קודש לקודש". כך נפרדים לשלום מהשבת ומקבלים את פני החג שנכנס.

מדליקים את נרות החג

- הנשים והבנות מתכבדות בהדלקת נרות החג (לשים לב: אסור להצית אש. יש למשוך אש מלהבה שכבר דולקת).
- מדליקות את הנרות, מכסות את העיניים ומברכות:

בָּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁל יוֹם טוֹב:

בָּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֵחֵינּוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעֵנוּ לְזֶמַּן הַזֶּה:

עורכים את השולחן ומתחילים

- פורסים על השולחן מפה ועורכים אותו בצורה מכובדת וחגיגית. בינתיים לא מגישים את האוכל לשולחן, נגיע לזה בהמשך.
- במרכז השולחן (ליד מנחה הסדר) מניחים את ה'קערה', ומסדרים אותה:

* על הקערה מניחים שתי מנות של מרור. בהמשך הסדר נראה מתי אוכלים כל אחת.

בבסיס הקערה יש שלושה תאים. בכל תא מניחים מצה שלמה אחת (אם אין תאים, אפשר להניח את המצות ולפרוס ביניהן מפיות).

על פני הקערה מניחים את מאכלי הסדר לפי האיור הבא (את שמות המאכלים תזהו לפי התפריט שציינו קודם):

- בוחרים אחד מהמשתתפים (רצוי ראש המשפחה) שישמש כמנחה הסדר. הוא יסביר לכל המשתתפים מה צריך לעשות בכל שלב, יקרא בקול את קטעי ההגדה ויוביל אתכם בערב מסורת נפלא ומרגש.

קדש ▲

פותחים את הלילה בקידוש.

קוראים את הברכה:

סְבִרֵי מֶרְנָן

בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עָם, וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל לְשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְתַתֵּן לָנוּ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה, חֲגִים וְזִמְנִים לְשִׂשׁוֹן, אֶת יוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, וְאֶת יוֹם טוֹב מִקְרָא קֹדֶשׁ הַזֶּה זְמַן חֲרוּתְנוּ מִקְרָא קֹדֶשׁ זָכָר לִיציאת מצרים, כִּי בָנוּ בְּחִרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים. וּמוֹעֲדֵי קִדְּשְׁךָ בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׁוֹן הִנְחַלְתָּנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מִקְרָא קֹדֶשׁ וְהַזְמִינֵנוּ:

מסתכלים רגע על נרות החג ומברכים:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מִקְרָא קֹדֶשׁ וְהַזְמִינֵנוּ:

אומרים את ברכת ההבדלה של מוצאי שבת:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל, בֵּין אֹר לְחֹשֶׁךְ, בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים, בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשֶּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קִדְּשָׁתָּ שַׁבָּת לְקִדְּשָׁתָּ יוֹם טוֹב הַבְּדִלְתָּ, וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשִּׁשֶּׁת יְמֵי

סימנים
שקל לזכור

הסדר מורכב מרצף פעולות ארוך ומפורט. כדי לא להתבלבל, ערכו לנו אותנו בתוכנית פעולה מסודרת, ויש אפילו סימנים בחרוזים שקל לזכור:

קִדְּשׁ / וְרַחֵץ

כֶּרֶס / יַחַץ

מִגִּיד / רַחֲצָה

מוֹצֵיא / מִצָּה

מְרוֹר / כּוֹרֵךְ

שְׁלַחן עוֹרֵךְ

צִפּוֹן / בִּרְךָ

הִלַּל / נִרְצָה

את הסדר נערוך לפי הסימנים.

נתחיל!

הַמַּעֲשֶׂה קִדְּשָׁתָּ. הַבְּדִלְתָּ וְקִדְּשָׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְּשָׁתָּךְ. בְּרוּךְ אַתָּה
אֱ-דֹנִי, הַמַּבְדִּיל בֵּין קוֹדֶשׁ לְקוֹדֶשׁ.

מברכים ברכה חגיגית על החג
(חוץ ממי שבירכו כבר בהדלקת הנרות):

בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-דֹנִי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁחֵיְנוּ וְקִיְמָנוּ וְהַגִּיעָנוּ לְזִמְנוּ הַזֶּה:

ורחץ ▲

ממלאים את הנטלה במים ורוחצים את הידיים לארוחה בצורה
המסורתית: ממלאים את הנטלה במים, שופכים מים שלוש פעמים
על יד ימין, אחר כך שלוש פעמים על יד שמאל, ומנגבים את הידיים
היטב.

כרפס ▲

טובלים את הכרפס במי מלח, ומברכים:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱ-דֹנִי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה:

אוכלים מהכרפס, ביס קטן ולא יותר.

יחץ ▲

שוברים את המצה האמצעית מתוך הקערה לשני חלקים, ואת החלק
הגדול מבין השניים מוציאים מהקערה ושומרים בשקית (זכרו איפה
אתם מניחים את המצה, כי אוכלים אותה בסוף הסדר).

מגיד ▲

קוראים את ההגדה. זו בעצם המצווה המרכזית של הלילה הזה:
סיפור אירועי יציאת מצרים לילדים ולבני המשפחה. הסיפורים
שנספר סביב השולחן יעצבו את זהותם של הילדים, וזו ההזדמנות
לחבר אותם לסיפור היהודי, להיסטוריה המופלאה ולמורשת
העתיקה של עמנו. חלקו לילדים ממתקים (כשרים לפסח), ערכו
הפעלות ומשחקים ושתפו אותם בקריאה ובשירה - הכול כדי לגרות
את הסקרנות שלהם ולהכניס גם אותם לחוויה המעצימה.

הא להמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים
כל דכפין ייתי ויכול. כל דצריך ייתי ויפסח. השתא
הקא. לשנה הבאה בארעא דישׂראל. השתא עבדין
לשנה הבאה בני חורין:

בעברית: זה לחם העוני שאכלו אבותינו בארץ מצרים. כל הרעב,
יבוא ויאכל; כל הצריך, יבוא ויעשה את סדר הפסח. השנה כאן, לשנה
הבאה בארץ ישראל. השנה עבדים, לשנה הבאה בני חורין.

הילדים שרים "מה נשתנה", ואחריהם גם המבוגרים:

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות.

שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת
הלילה הזה שתי פעמים:
שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ או מצה
הלילה הזה כלו מצה:
שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות
הלילה הזה מרור:
שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסבין
הלילה הזה כלנו מסבין:

ממשיכים לקרוא את ההגדה.

סיפור יציאת מצרים ממש בקצרה, והחובה לספר עוד ועוד על
הניסים ושרשרת האירועים:

עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו א־דני א־להינו משם ביד חזקה
ובזרע נטויה. ואלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים
הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים. ואפילו כלנו
חכמים כלנו נבונים כלנו יודעים את התורה מצוה עלינו לספר ביציאת
מצרים. וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח:

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי
טרפון שהיו מסבים בבני ברק. והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו
הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הגיע זמן קריאת שמע
של שחרית:

אמר רבי אלעזר בן עזריה הרי אני כבן שבעים שנה ולא זכיתי שתאמר
יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא. שנאמר למען תזכר את יום
צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך. ימי חייך הימים. כל ימי חייך להביא
הלילות. וחכמים אומרים ימי חייך העולם הזה, כל ימי חייך להביא
לימות המשיח:

חובה על האב להתאים את הסיפור לאופי ולכישורים של הילדים:

ברוך המקום. ברוך הוא. ברוך שנתן תורה לעמו ישׂראל. ברוך הוא.

כנגד ארבעה בנים דברה תורה. אחד חכם. ואחד רשע. ואחד תם.
ואחד שאינו יודע לשאול:

חכם מה הוא אומר מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה אֲדֹנִי
אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם וְאֵף אֶתָּה אֲמֹר לוֹ כְּהִלְכוֹת הַפֶּסַח אֵין מִפְטִירִין אַחֵר
הַפֶּסַח אִפְיָקוֹמָן:

רָשָׁע מַה הוּא אֲמֹר מַה הָעֲבוּדָה הַזֹּאת לָכֶם. לָכֶם וְלֹא לוֹ. וּלְפִי שְׁהוּצִיא
אֶת עַצְמוֹ מִן הַכָּלל כְּפָר בְּעֶקֶר. וְאֵף אֶתָּה הִקְהָה אֶת שְׁנֵינוּ וְאָמַר לוֹ,
בְּעִבּוֹר זֶה עָשָׂה אֲדֹנִי לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם. לִי וְלֹא לוֹ, אֱלֹהֵי הָיָה שֵׁם לֹא
הָיָה נִגְאָל:

תָּם מַה הוּא אֲמֹר, מַה זֹאת. וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחִזָּק יָד הוּצִיאָנוּ אֲדֹנִי
מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:

וְשֵׁאִינוּ יוֹדְעֵי לְשֹׁאֹל אֶת פֶּתַח לוֹ שְׁנֵאֲמַר וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר
בְּעִבּוֹר זֶה עָשָׂה אֲדֹנִי לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם:

יָכוֹל מֵרֵאשִׁי חֲדָשׁ תִּלְמֹד לֹמֵר בַּיּוֹם הַהוּא אֵי בַּיּוֹם הַהוּא יָכוֹל מִבְּעוֹד
יוֹם תִּלְמֹד לֹמֵר בְּעִבּוֹר זֶה. בְּעִבּוֹר זֶה, לֹא אָמַרְתִּי אֱלֹא בְּשַׁעַה שֵׁשׁ
מִצָּה וּמְרוֹר מְנַחִים לְפָנֶיהָ:

תולדות עם ישראל, הירידה למצרים וההבטחה האלוקית לגאולה:

מִתְחִלָּה עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ וְעַכְשָׁיו קָרְבָנוּ הַמָּקוֹם לְעִבְדָתוֹ.
שְׁנֵאֲמַר וְיֹאמַר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם כֹּה אָמַר אֲדֹנִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעִבְר
הִנֵּה יֹשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם תֵּרַח אֲבִי אַבְרָהָם וְאַבִּי נַחֲוֹר וַיַּעֲבֹדוּ אֱלֹהִים
אַחֵרִים:

וְאַחַח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם מֵעִבְר הִנֵּה וְאוֹלֹךְ אוֹתוֹ בְּכָל אֶרֶץ כְּנָעַן
וְאַרְבֶּה אֶת זֶרְעוֹ וְאֶתָּן לוֹ אֶת יִצְחָק: וְאֶתָּן לְיִצְחָק אֶת יַעֲקֹב וְאֶת עֵשָׂו
וְאֶתָּן לְעֵשָׂו אֶת הָר שֶׁעִיר לְרִשְׁתָּהּ אוֹתוֹ וַיַּעֲקֹב וּבְנָיו יָרְדוּ מִצְרַיִם:

בְּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְּטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהִקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָשַׁב אֶת
הַקֵּץ לַעֲשׂוֹת כְּמָה שֶׁאָמַר לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים. שְׁנֵאֲמַר
וְיֹאמַר לְאַבְרָם יָדַע תִּדַּע כִּי גֵר יִהְיֶה זֶרְעֶךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם וְעָנּוּ אוֹתָם
אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה: וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנִכִּי וְאַחֲרָי כֵּן יֵצְאוּ בִּרְכוּשׁ
גָּדוֹל:

וְהוּא שְׁעִמְרָה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ שֶׁלֹּא אֶחָד בְּלִבָּד עָמַד עֲלֵינוּ לְכַלּוֹתָנוּ
אֱלֹא שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים עֲלֵינוּ לְכַלּוֹתָנוּ. וְהִקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַצִּילָנוּ
מִיָּדָם:

מצטטים פסוקים מהתורה המתארים את העבדות במצרים, המכות
שהקדוש ברוך הוא היכה בהן את המצרים ורגעי השיא של השחרור
ממצרים, ומפרשים אותם לפי דברי חז"ל:

צֵא וּלְמַד מַה בִּקֵּשׁ לָבוֹ הָאֶרֶמִי לַעֲשׂוֹת לְיַעֲקֹב אֲבִינוּ. שֶׁפָּרַעַה לֹא גָזַר
אֱלֹא עַל הַזְּכָרִים וְלָבוֹ בִּקֵּשׁ לַעֲקוֹר אֶת הַכֹּל. שְׁנֵאֲמַר אֶרְמִי אֲבִד אֲבִי וַיֵּרֶד
מִצְרַיִמָּה וַיִּגֵּר שָׁם בְּמִתִּי מַעֲט וַיְהִי שֵׁם לְגוֹי גָּדוֹל עֲצוֹם וְרַב:

וַיֵּרֶד מִצְרַיִמָּה אָנוּס עַל פִּי הַדְּבוּר. וַיִּגֵּר שָׁם מִלְמַד שֶׁלֹּא יָרַד יַעֲקֹב אֲבִינוּ
לְהִשְׁתַּקֵּעַ בְּמִצְרַיִם אֱלֹא לְגוֹר שָׁם. שְׁנֵאֲמַר וַיֹּאמְרוּ אֶל פְּרַעֲה לְגוֹר בְּאֶרֶץ
בְּאֵנוּ כִּי אֵין מִרְעָה לְצֹאן אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךָ כִּי כִבֵּד הָרַעַב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעַתָּה
יֵשְׁבוּ נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גִּשְׁוֹן: בְּמִתִּי מַעֲט כְּמָה שְׁנֵאֲמַר בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ
אֲבוֹתֶיךָ מִצְרַיִמָּה וְעַתָּה שְׁמֹרָה אֲדֹנִי אֱלֹהֶיךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרַב: וַיְהִי
שֵׁם לְגוֹי מִלְמַד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מִצְיָנִים שָׁם: גָּדוֹל עֲצוֹם כְּמָה שְׁנֵאֲמַר וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצֻמוּ בְּמֵאֵד מְאֹד וַתִּמְלֹא הָאֶרֶץ אוֹתָם: וְרַב
כְּמָה שְׁנֵאֲמַר וַאֲעֲבֹר עָלֶיךָ וְאַרְאֶה מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדָמֶיךָ וְאָמַר לָךְ בְּדָמֶיךָ חִי
וְאָמַר לָךְ בְּדָמֶיךָ חִי: רַבָּה כְּצִמְחַח הַשָּׂדֶה נִתְתִּיף וְתִרְבִּי וְתִגְדְּלִי וְתִבּוֹאִי
בְּעֵדֵי עֲדִיִּים שְׂדִים נִכְנוּ וּשְׁעָרָה צִמַּח וְאֶת עֵרֹם וְעָרְיָה:

וַיִּרְעוּ אֶת־נֹסְחֵי הַמִּצְוֹת וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה:

וַיִּרְעוּ אֶת־נֹסְחֵי הַמִּצְוֹת כִּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר הִבֵּה נִתְחַכְמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי תִקְרָאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסֵף גַּם הוּא עַל שְׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם בָּנוּ וְעָלָה מִן הָאָרֶץ: וַיַּעֲנוּנוּ כִּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּשְׁמְנוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עֲנֹתוֹ בְּסִבְלָתָם וַיִּבְנוּ עָרֵי מִסְכְּנוֹת לַפְּרָעָה אֶת פִּיתָם וְאֶת רַעֲמָסֶס: וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה כִּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּפֶּרֶךְ: וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בַּחֲמֹר וּבִלְבָּנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה אֶת כָּל עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָּהֶם בַּפֶּרֶךְ:

וַנִּצְעַק אֶל אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶת קִלְנוֹ וַיֵּרָא אֶת עֲנִינוֹ וְאֶת עֲמָלָנוּ וְאֶת לַחֲצֵנוּ:

וַנִּצְעַק אֶל אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ כִּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֵּאֱחָז בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה וַיִּזְעְקוּ וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹהִים מִן הָעֲבֹדָה: וַיִּשְׁמַע אֱלֹהֵינוּ אֶת קוֹלָנוּ כִּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אֲבֹתָם אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב: וַיֵּרָא אֶת עֲנִינוֹ זֹאת פְּרִישׁוֹת דֶּרֶךְ אֶרֶץ כְּנָעַן שֶׁנֶּאֱמַר וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּדַּע אֱלֹהִים: וְאֶת עֲמָלָנוּ אֵלֶּיךָ הַבָּנִים כִּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר כָּל הַבֶּן הַיָּלֹד הִיאֲרָה תִשְׁלִיכֻהוּ וְכָל הַבֵּת תִּחְיֶינָה: וְאֶת לַחֲצֵנוּ זֶה הַדָּחֵק כִּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר וְגַם רָאִיתִי אֶת הַלֶּחֶץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לוֹחֲצִים אֹתָם:

וַיִּצְיָאֵנוּ אֱלֹהֵינוּ מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבִזְרוּעַ נְטוּיָה וּבִמְרֹא גָדוֹל וּבִאֲתוֹת וּבִמִּפְתָּיִם:

וַיִּצְיָאֵנוּ אֱלֹהֵינוּ מִמִּצְרַיִם לֹא עַל יְדֵי מִלְחָמָה וְלֹא עַל יְדֵי שָׂרָף וְלֹא עַל יְדֵי שְׁלִיחַ אֶלָּא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֶצְמוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר וַעֲבַרְתִּי בָאָרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה וְהִפֵּיתִי כָּל בְּכוֹר בָּאָרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי אֶדְנִי: וַעֲבַרְתִּי בָאָרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא

מִלְחָמָה. וְהִפֵּיתִי כָּל בְּכוֹר בָּאָרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא שָׂרָף. וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי וְלֹא הַשְּׁלִיחַ. אֲנִי אֶדְנִי. אֲנִי הוּא וְלֹא אֲחֵר:

בְּיַד חֲזָקָה זֶה הַדָּבָר כִּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר הִנֵּה יָד אֱלֹהֵינוּ הִנֵּה בְּמִקְנֶה אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בְּסוּסִים בַּחֲמֹרִים בְּגִמְלִים בְּבָקָר וּבְצֹאֵן דָּבָר כָּבֵד מְאֹד: וּבִזְרוּעַ נְטוּיָה זֹאת הַחֲרִב כִּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר וַחֲרַבּוּ שְׁלּוּפָה בְּיָדוֹ נְטוּיָה עַל יְרוּשָׁלַיִם. וּבִמְרֹא גָדוֹל זֶה גְלוּי שְׁכִינָה כִּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר אוֹ הַנִּסָּה אֱלֹהִים לְבַא לְקַחַת לוֹ גוֹי מִקְרֹב גּוֹי בְּמִסֹּת בְּאֲתוֹת וּבִמְוִפְתָּיִם וּבִמִּלְחָמָה וּבְיַד חֲזָקָה וּבִזְרוּעַ נְטוּיָה וּבִמְוִרָאִים גְּדוֹלִים כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֵם אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֵינוּ: וּבִאֲתוֹת זֶה הַמַּטָּה כִּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר וְאֵת הַמַּטָּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֶת הָאֲתוֹת: וּבִמְוִפְתָּיִם זֶה הַדָּם כִּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר וְנִתַּתִּי מִפְתִּים בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

תוך כדי קריאת הפסוק, שופכים מעט יין מהכוס לתוך קערה/צלחת סדוקה:

דָּם וְאֵשׁ וְתַמְרוֹת עֵשֶׂן:

דָּבָר אֲחֵר בְּיַד חֲזָקָה שְׁתִּימָה. וּבִזְרוּעַ נְטוּיָה שְׁתִּימָה. וּבִמְרֹא גָדוֹל שְׁתִּימָה. וּבִאֲתוֹת שְׁתִּימָה. וּבִמְוִפְתָּיִם שְׁתִּימָה:

אֵלֶּיךָ עֲשֹׂר מִכּוֹת שֶׁהִבֵּיא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְוֹת בְּמִצְרַיִם. וְאֵלֶּיךָ הוֹדוֹת:

גם כאן, תוך כדי קריאת עשר המכות, שופכים מעט מהיין:

דָּם. צִפְרִידֵּי. כְּנִים. עֲרוֹב. דָּבָר.

שְׁחִין. בָּרָד. אֲרָבָה. חֲשָׁן.

מִכַּת בְּכוֹרוֹת:

רבי יהודה היה נותן בהם סמנים (ראשי תיבות):

ושוב שופכים טיפה:

דצ"ו. עד"ש. באח"ב:

ממלאים בחזרה את הכוס, וממשיכים לספר על המכות שחטפו המצרים:

רבי יוסי הגלילי אומר מנין אתה אומר שֶׁלְקוּ הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם עֶשֶׂר מכות ועל הים לקו חמשים מכות. בְּמִצְרַיִם מה הוא אומר וַיֹּאמְרוּ הַחֹרְטָמִים אֵל פֶּרַעַה אֶצְבַּע אֱלֹהִים הִיא. ועל הים מה הוא אומר וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה אֱ־דָנִי בְּמִצְרַיִם וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת אֱ־דָנִי וַיֹּאמְרוּ בִּיהוָה וּבַמִּשָּׁה עֲבָדוּ: כֹּמֶה לָקוּ בְּאֶצְבַּע עֶשֶׂר מכות. אָמור מעתה בְּמִצְרַיִם לָקוּ עֶשֶׂר מכות. ועל הים לקו חמשים מכות:

רבי אליעזר אומר מנין שֶׁכָּל מֶכָּה וּמֶכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הִתְּהַלַּח שֶׁל אַרְבַּע מכות שֶׁנֶּאֱמַר יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אָפוֹ עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מִלֶּאכִי רָעִים: עֲבָרָה אַחַת. וְזַעַם שְׁתֵּים. וְצָרָה שְׁלֹשׁ. מִשְׁלַחַת מִלֶּאכִי רָעִים אַרְבַּע. אָמור מעתה בְּמִצְרַיִם לָקוּ אַרְבָּעִים מכות. ועל הים לקו מאתיים מכות:

רבי עקיבא אומר מנין שֶׁכָּל מֶכָּה וּמֶכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הִתְּהַלַּח שֶׁל חֲמֵשׁ מכות. שֶׁנֶּאֱמַר יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אָפוֹ עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מִלֶּאכִי רָעִים. חֲרוֹן אָפוֹ אַחַת. עֲבָרָה שְׁתֵּים. וְזַעַם שְׁלֹשׁ. וְצָרָה אַרְבַּע. מִשְׁלַחַת מִלֶּאכִי רָעִים חֲמֵשׁ. אָמור מעתה בְּמִצְרַיִם לָקוּ חֲמִשִּׁים מכות. ועל הים לקו חמשים ומאתים מכות:

כֹּמֶה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לְמָקוֹם עֲלִינוּ:

אלו הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים דִּינִינוּ:
אלו עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים וְלֹא עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם דִּינִינוּ:
אלו עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם וְלֹא הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם דִּינִינוּ:
אלו הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם דִּינִינוּ:
אלו נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם וְלֹא קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם דִּינִינוּ:
אלו קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם וְלֹא הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחֶרֶב דִּינִינוּ:
אלו הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחֶרֶב וְלֹא שָׁקַע צָרִינוּ בְּתוֹכוֹ דִּינִינוּ:
אלו שָׁקַע צָרִינוּ בְּתוֹכוֹ וְלֹא סָפַק צָרְכָּנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה דִּינִינוּ:
אלו סָפַק צָרְכָּנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה וְלֹא הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמֶּן דִּינִינוּ:
אלו הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמֶּן וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַשִּׁבְתָּה דִּינִינוּ:
אלו נָתַן לָנוּ אֶת הַשִּׁבְתָּה וְלֹא קָרְבָּנוּ לִפְנֵי הָרַם דִּינִינוּ:
אלו קָרְבָּנוּ לִפְנֵי הָרַם וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה דִּינִינוּ:
אלו נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְלֹא הִכְנִיסָנוּ לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל דִּינִינוּ:
אלו הִכְנִיסָנוּ לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל וְלֹא בָנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה דִּינִינוּ:

על אחת כֹּמֶה וְכֹמֶה טוֹבָה כְּפוּלָה וּמְכַפֶּלֶת לְמָקוֹם עֲלִינוּ. שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם. וְעָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים. וְעָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם. וְהָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם. וְנָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם. וְקָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם. וְהֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחֶרֶב. וְשָׁקַע צָרִינוּ בְּתוֹכוֹ. וְסָפַק צָרְכָּנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה. וְהֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמֶּן. וְנָתַן לָנוּ אֶת הַשִּׁבְתָּה. וְקָרְבָּנוּ לִפְנֵי הָרַם. וְנָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה. וְהִכְנִיסָנוּ לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל. וּבָנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה לְכַפֵּר עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ:

בזמנים הטובים, בליל הסדר היו אוכלים מצה ומרור וגם בשר של קרבן הפסח. הנה הסיבה לשלושת המאכלים המיוחדים:

רָבֵן גְּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר כָּל שְׁלֹא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ בַּפֶּסַח לֹא יֵצֵא יָדֵי חוּבָתוֹ. וְאֵלּוּ הֵן:

פסח. מצה. ומרור:

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בְּזִמְנֵן שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ קָיָם עַל שׁוּם מָה. עַל שׁוּם שֶׁפֶּסַח הַמִּקְדָּשׁ עַל בְּתֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם. שֶׁנֶּאֱמַר וְאֶמְרָתֶם זֶבַח פֶּסַח הוּא לַיהוָה אֲשֶׁר פֶּסַח עַל בְּתֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת מִצְרַיִם וְאֶת בְּתֵינוּ הִצִּיל וַיִּקַּדְּ הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲוּ:

מניחים את היד על המצה ואומרים:

מִצָּה זוֹ שֶׁאֵנוּ אוֹכְלִים עַל שׁוּם מָה. עַל שׁוּם שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצִקְתָּ שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּגְאָלָם. שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאפֹּךְ אֶת הַבֶּצֶק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם גִּגוֹת מִצּוֹת כִּי לֹא חֲמֵץ כִּי גִרְשׁוֹ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהֵמֶה וְגַם צִדָּה לֹא עָשׂוּ לָהֶם:

מניחים את היד על המרור ואומרים:

מְרוֹר זֶה שֶׁאֵנוּ אוֹכְלִים עַל שׁוּם מָה. עַל שׁוּם שֶׁמִּרְרוּ הַמִּצְרַיִם אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם. שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבָנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בְּשֹׁדָה אֶת כָּל עֲבָדְתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָּהֶם בְּפָרֶךְ:

ולסיום, על כל זה עלינו להודות לאלוקים ולברך אותו:

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיֵּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עֲצֻמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם. שֶׁנֶּאֱמַר וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה אֲדֹנָי לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם: לֹא אֶת אֲבוֹתֵינוּ בְּלִבָּד גָּאֵל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמִּצְרַיִם אֲלֵא אֶף אוֹתָנוּ גָּאֵל עִמָּהֶם. שֶׁנֶּאֱמַר וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הָבִיא אוֹתָנוּ לְתֵת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבוֹתֵינוּ:

לְפִיכָךְ אֲנַחְנוּ חַיִּים לְהוֹדוֹת לַהֲלֵל לְשַׁבַּח לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדִּיר לְבָרוּךְ לַעֲלֶה וּלְקַלֵּס. לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ אֶת כָּל הַנִּסִּים הָאֵלֶּה. הוֹצִיָּאֵנוּ מֵעֲבָדוֹת לְחֵירוֹת. מִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה. וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב. וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גָּדוֹל. וּמִשְׁעָבוֹד לְגָאֻלָּה. וְנֹאמַר לְפָנָיו הַלְלוּיָהּ:

ממשיכים לקרוא מזמורים של שבח ותודה לאלוקים:

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי אֲדֹנָי הַלְלוּ אֶת שֵׁם אֲדֹנָי: יְהִי שֵׁם אֲדֹנָי מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבֹאֵא מְהֻלָּל שֵׁם אֲדֹנָי: רָם עַל כָּל גּוֹיִם אֲדֹנָי עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: מִי כֹאֲדֹנָי אֲלֵהֵינוּ הַמְּגַבִּיחַ לְשִׁבְתָּ: הַמְּשַׁפִּילִי לִרְאוֹת בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ: מְקִימֵי מַעֲפָר דָּל מֵאֲשֻׁפֹּת יָרִים אֲבִיוֹן: לְהוֹשִׁיבֵי עַם נְדִיבִים עַם נְדִיבֵי עַמּוֹ: מוֹשִׁיבֵי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אִם הַבָּנִים שִׁמְחָה הַלְלוּיָהּ:

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לַעֲזִי: הִיטָה יְהוָה לְקַדְּשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלוֹתָיו: הֵיךְ רָאָה וַיִּנָּס הִירְדֵן יֹסֵב לְאַחֹר: הִהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים גִּבְעוֹת כְּבָנֵי צֹאן: מַה לָּהֶם כִּי תִנּוּס הִירְדֵן תֹּסֵב לְאַחֹר: הִהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים גִּבְעוֹת כְּבָנֵי צֹאן: מַלְפָּנֵי אֲדוֹן חוּלֵי אֶרֶץ מַלְפָּנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: הַהֶפְכִי הַצּוֹר אֲגָם מִיָּם חֲלָמִישׁ לְמַעֲיָנוּ מִיָּם:

ברוך אתה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר גָּאֵלְנוּ וְגָאֵל אֶת אֲבוֹתֵינוּ
מִמִּצְרַיִם וְהִגִּיעָנוּ הַלֵּילָה הַזֶּה לֶאֱכֹל בּוֹ מִצֵּה וּמָרוֹר. כֵּן אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ
וְאַלֵּהי אֲבוֹתֵינוּ יִגִּיעֵנוּ לְמוֹעֲדִים וְלִרְגָלִים אֲחֵרִים הַבָּאִים לְקִרְאָתֵנוּ
לְשִׁלּוֹם, שְׂמֵחִים בְּבִנְיַן עִירָה וְשָׁשִׁים בְּעִבּוּדָתָהּ וְנֹאכֵל שָׁם מִן הַפֶּסַחִים
וְיִמְן הַזִּבְחִים אֲשֶׁר יִגִּיעַ דָּמָם עַל קִיר מִזְבֵּחַהּ לְרִצּוֹן, וְנוֹדֶה לָּהּ שִׁיר חֲדָשׁ
עַל גְּאֻלָּתֵנוּ וְעַל פְּדוּת נַפְשָׁנוּ: בָּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ גָּאֵל יִשְׂרָאֵל:

ברוך אתה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן:

רחצה ▲

רוחצים את הידיים, בדיוק כמו בפרק "ורחץ". הפעם, אחרי הנטילה
מברכים:

ברוך אתה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל
נְטִילַת יָדַיִם:

מוציא ▲

אוחזים את המצות, ומברכים "המוציא":

ברוך אתה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ:

מצה ▲

ממשיכים לאחוז את המצות ומברכים:

ברוך אתה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל
אֲכִילַת מִצֵּה:

אוכלים מנת מצה אחת.

מרור ▲

טובלים קלות את המרור בחרוסת, ומברכים:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל
אֲכִילַת מָרוֹר:

אוכלים מנת מרור אחת.

כורך ▲

כעת יוצרים כריך של מצה עם מרור. הרכיבים: מנת מצה + מנת
מרור + טיפ-טיפה חרוסת.
ואומרים:

כֵּן עָשָׂה הָלֵל בְּזִמְנוֹ שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קָיָם הָיָה כּוֹרֵךְ פֶּסַח מִצָּה וּמָרוֹר
וְאוֹכֵל בִּיחָד. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עַל מִצּוֹת וּמִרוֹרִים יֵאָכְלֶהוּ:

אוכלים את הכריך.

שלחן עורך ▲

הגיע הזמן לאכול את ארוחת החג. מגישים לשולחן את התבשילים
המסורתיים ואוכלים יחד. אפשר לנצל את הזמן להעלאת רעיונות
ותובנות ברוח החג, לשיר ולומר דברי תורה.

צפון ▲

כדי לסיים עם טעם המצה על הלשון, כעת אוכלים את האפיקומן.
מביאים לשולחן את המצה שהִצַּפְנוּ בשקית בתחילת הערב, וכל
משתתף אוכל מנת מצה אחת. אם אין מספיק בשקית, מוסיפים
ממלאי המצות.

בורך

מוזגים כוס יין מיוחדת עבור אליהו הנביא, שעל פי המסורת מבקר בכל בית יהודי בליל הסדר והוא זה שעתיד לבשר את הבשורה על התגשמות ההבטחה של אלוקים והתממשות הציפייה היהודית בת אלפי השנים לגאולה ותחיית המתים.

מברכים את ברכת המזון.

אם משתתפים בסדר לפחות שלושה גברים מגיל שלוש עשרה ומעלה, מזמנים את הסועדים לברך. מנחה הסדר מרים את הכוס ואומר:

רבותי נברך:

כולם עונים: יהי שם אֱלֹהֵינוּ מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

ברשות מרנו ורבנו נברך שֶׁאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ:

כולם עונים: בָּרוּךְ שֶׁאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבִטְבוֹ חַיֵּינוּ:

כולם מברכים יחד את ברכת המזון:

בָּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָזֶה אֶת הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּטוֹבוֹ בְּחֵן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים הוּא נוֹתֵן לָחֶם לְכָל בֶּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד: וּבְטוֹבוֹ הַגָּדוֹל עִמָּנוּ תִּמְיֵד לֹא חָסֵר לָנוּ וְאֵל יַחֲסֵר לָנוּ מִזֶּמֶן לְעוֹלָם וְעַד בְּעֶבֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוּא אֵל זֶן וּמַפְרִיֵּס לְכָל וּמַטִּיב לְכָל וּמְכִין מִזֶּמֶן לְכָל בְּרִיּוֹתָיו

אֲשֶׁר בָּרָא. כְּאִמּוֹר פּוֹתַח אֶת יָדָהּ וּמַשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן: בָּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ הָזֶה אֶת הַכֹּל:

נוֹדָה לָךְ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ עַל שֶׁהִנַּחְלָתָ לָאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה וְעַל שֶׁהוֹצַאתָנוּ אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עֲבָדִים וְעַל בְּרִיתְךָ שֶׁחֲתַמְתָּ בְּבִשְׁרֵנוּ וְעַל תּוֹרַתְךָ שֶׁלַּמְדָתָנוּ וְעַל חֻקֶּיךָ שֶׁהוֹדַעְתָנוּ וְעַל חַיִּים חַן וְחֶסֶד שֶׁחֻנַּנְתָנוּ וְעַל אֲכִילַת מַזֶּן שֶׁאַתָּה זֶן וּמַפְרִיֵּס אוֹתָנוּ תִּמְיֵד בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה:

וְעַל הַכֹּל אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָל חַי תִּמְיֵד לְעוֹלָם וָעֶד: כִּכְתוּב וְאֲכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבִרְכַּתְךָ אֶת אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ עַל הָאֶרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ: בָּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ עַל הָאֶרֶץ וְעַל הַמַּזֶּן:

רַחֵם אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמָּךְ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ וְעַל הַבֵּית הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ עָלָיו: אֱלֹהֵינוּ אֲבִינוּ רוֹעֵנוּ זוֹנֵנוּ פֶּרִיִּסְנוּ וְכָלִלְנוּ וְהַרְוִיחֵנוּ וְהַרְחוּךְ לָנוּ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ, מְהֵרָה מְכַל צָרוֹתֵינוּ: וְנָא אֵל תַּצְרִיכֵנוּ אֱלֹהֵינוּ לֹא לִיָּדִי מִתַּנַּת בֶּשָׂר וְדָם וְלֹא לִיָּדִי הַלּוֹאֲתָם כִּי אִם לִידָד הַמְּלָאָה, הַפְתוּחָה, הַקְדוּשָׁה, וְהַרְחֲבָה, שֶׁלֹּא נִבּוֹשׁ וְלֹא נִפְלֵם לְעוֹלָם וָעֶד:

אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֵא וְיַגִּיעַ וְיַרְאֶה וְיִרְצֶה וְיִשְׁמַע וְיִפְקֹד וְיִזְכֹּר זְכוֹרֵנוּ וּפְקֻדוֹתֵנוּ, וְזָכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ, וְזָכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדְךָ, וְזָכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קְדֻשָּׁה, וְזָכְרוֹן כָּל עַמָּה בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְפָנֶיךָ לְפָלִיטָה לְטוֹבָה, לְחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה בְּיוֹם טוֹב מְקַרָּא קֹדֶשׁ הַזֶּה. זָכְרֵנוּ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפְקֻדָּה בּוֹ לְבִרְכָּה, וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים: וּבְדַבֵּר שׁוֹעֵה וּרְחֻמִּים חוֹס וְחֻנּוֹ וּרְחֻם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנוּן וְרַחוּם אַתָּה:

וּבִנְה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ
יְרוּשָׁלַיִם: אָמֵן:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָאֵל, אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ, אֲדִירֵנוּ, בּוֹרְאֵנוּ, גֹּאֲלֵנוּ, יוֹצְרֵנוּ, קְדוֹשֵׁנוּ, קְדוֹשׁ יַעֲקֹב, רוֹעֵנוּ רוּעָה יִשְׂרָאֵל, הַמֶּלֶךְ הַטוֹב וְהַמְּטִיב לְכָל בָּכָל יוֹם וְיוֹם הוּא הַיָּטִיב לָנוּ הוּא מְטִיב לָנוּ הוּא יֵיטִיב לָנוּ הוּא גִמְלָנוּ, הוּא גּוֹמְלָנוּ, הוּא יְגַמְלָנוּ לָעֵד, לְחַן וְלִחְסֵד וְלִרְחֻמִּים, וְלִרְחוּם הַצֶּלֶה וְהַצֹּלָחַה בְּרַכָּה וְיִשׁוּעָה, נַחֲמָה, פְּרִנְסָה וְכִלְכֵּלָה, וְרַחֲמִים, וְחַיִּים, וְשָׁלוֹם, וְכָל טוֹב, וּמִכָּל טוֹב לְעוֹלָם אֵל יִחְסְרֵנוּ: הֶרְחַמֵּן הוּא יְמַלּוּךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֵד: הֶרְחַמֵּן הוּא יִתְבָּרַךְ בְּשֵׁמִים וּבְאַרְצֵי: הֶרְחַמֵּן הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר דּוֹרִים וְיִתְפָּאֵר בָּנוּ לָעֵד וּלְנֶצַח נֶצַחִים וְיִתְהַדָּר בָּנוּ לָעֵד וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים: הֶרְחַמֵּן הוּא יִפְרִנְסֵנוּ בְּכָבוֹד: הֶרְחַמֵּן הוּא יִשְׁבּוֹר עוֹל גְּלוּת מֵעַל צוֹאֲרֵנוּ וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמָמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ: הֶרְחַמֵּן הוּא יִשְׁלַח בְּרַכָּה מְרֻבָּה בְּבֵית זֶה וְעַל שְׁלַחַן זֶה שְׂאֻכְלָנוּ עָלָיו: הֶרְחַמֵּן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זָכוֹר לְטוֹב וְיִבְשָׁר לָנוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנַחֲמוֹת: הֶרְחַמֵּן הוּא יִבְרַךְ אֶת אָבִי מוֹרֵי בַעַל הַבֵּית הַזֶּה. וְאֶת אִמִּי מוֹרֵתִי בַעֲלַת הַבֵּית הַזֶּה. אוֹתָם וְאֶת בֵּיתָם וְאֶת זֶרְעָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ כְּמוֹ שֶׁבִּרְךְ אֶת אֲבוֹתֵינוּ אֲבִרָהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב כָּל מִכָּל כָּל כֹּהֵן יִבְרַךְ אוֹתָנוּ כָּלֵנוּ יַחַד בְּבִרְכָּה שְׁלֵמָה. וְנֹאמַר אָמֵן:

מִמָּרוֹם יִלְמְדוּ עָלָיו וְעָלֵינוּ זְכוֹת שִׁתְּהָא לְמִשְׁמֶרֶת שְׁלוֹם וְנִשְׂא בְּרַכָּה מֵאֵת אֱלֹהֵינוּ וְצִדְקָה מֵאֱלֹהֵינוּ יִשְׁעֵנוּ. וְנִמְצָא חַן וְשָׂכָל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:

הֶרְחַמֵּן הוּא יִנְחִילָנוּ לְיוֹם שְׂכָלוּ טוֹב:

הֶרְחַמֵּן הוּא יִזְכֵּנוּ לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ וְלַחַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא. מְגִדֵּל יְשׁוּעוֹת מִלְכוּ וְעֲשֵׂה חֶסֶד לְמַשְׁיחוֹ לְדוֹד וּלְזֶרְעוֹ עַד עוֹלָם: עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְנֹאמַר אָמֵן:

יִרְאוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ קְדוֹשֵׁנוּ כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירָאָיו: כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעֲבּוּ וְדָרְשׁוּ אֱלֹהֵינוּ לֹא יִחְסְרוּ כָּל טוֹב: הוֹדוּ לֵאלֹהֵינוּ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד: פּוֹתֵחַ אֶת יָדָהּ וּמַשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן: בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּאֱלֹהֵינוּ וְהָיָה אֱלֹהֵינוּ מְבֻטָּחוּ:

מְבֻרְכִים:

בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרָא פְּרִי הַגֶּפֶן:

הלל

זהו אחד מרגעי השיא של הלילה. עם נרות דולקים ביד, פותחים את דלת הבית לכבוד אליהו הנביא. זה הזמן לשפוך את הלב לפני אלוקים ולהביע תפילה ומשאלה אישית. כשהדלת פתוחה, קוראים את הפסוקים:

שִׁפּוֹךְ חַמְתָּךְ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּךָ. וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרְאוּ: כִּי אָכַל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת נֹוֹהוּ הַשָּׁמוֹ: שִׁפָּךְ עֲלֵיהֶם זַעֲמָךְ וְחֲרוֹן אַפֶּךָ יִשִּׁיגֵם: תִּרְדּוֹף בָּאָרֶץ וְתִשְׁמִידֵם מִתַּחַת שָׁמַיִם אֲדֹנָי:

קוראים בהתרגשות ובשמחה, בשירה משותפת, פרקי הלל ומזמורים של שבח ותודה לאלוקים:

לֹא לָנוּ אֲדֹנָי לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ תָּנוּ כְּבוֹד עַל חֲסִדֶּךָ עַל אֲמִתְּךָ: לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיזָה נָא אֱלֹהֵיהֶם: וְאֵלֵהֶינוּ בְּשָׁמַיִם כָּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה: עֲצִבְיָהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ עֵינֵינִם לָהֶם וְלֹא יֵרְאוּ: אֲזִינִים לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ אֶף לָהֶם וְלֹא יִרְחֹנוּ: יְדֵיהֶם וְלֹא יִמְשִׁיחוּ רַגְלֵיהֶם: וְלֹא יִהְיוּ כָּל יָהֳגוּ בִּגְרוֹנָם: כְּמוֹתָם יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם כָּל אֲשֶׁר בְּטַח בָּהֶם: -- יִשְׂרָאֵל בְּטַח בְּאֲדֹנָי עֲזָרָם וּמִגָּנָם הוּא: בֵּית אֱהָרֹן בְּטַחוֹ בְּאֲדֹנָי עֲזָרָם וּמִגָּנָם הוּא: יִרְאִי אֲדֹנָי בְּטַחוֹ בְּאֲדֹנָי עֲזָרָם וּמִגָּנָם הוּא:

אֲדֹנָי זָכְרָנוּ יִבְרַךְ יִבְרַךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְרַךְ אֶת בֵּית אֱהָרֹן: יִבְרַךְ יִרְאִי אֲדֹנָי הַקְטַנִּים עִם הַגְּדֹלִים: יִסֹּף אֲדֹנָי עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם: בְּרוּכִים אַתֶּם לֹא־דָנִי עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לֹא־דָנִי וְהָאָרֶץ נָתַן לִבִּי אָדָם: לֹא הַמַּתִּים יִהְלְלוּ יָהּ וְלֹא כָּל יְרֵדֵי דוֹמָה: וְאֶנְחֵנוּ נִבְרַךְ יָהּ מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

אֶהְבֵּתִי כִּי יִשְׁמַע אֲדֹנָי אֶת קוֹלִי תַחֲנוּנִי: כִּי הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבִימִי אֶקְרָא: אֶפְפוּנִי חֲבִלִי מוֹת וּמִצָּרִי שָׂאוֹל מִצָּאוֹנִי צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצָא: וּבִשְׁם אֲדֹנָי אֶקְרָא אָנָּה אֲדֹנָי מַלְטָה נַפְשִׁי: חֲנוּן אֲדֹנָי וְצַדִּיק וְאֱלֹהֵינוּ מְרַחֵם: שִׁמְר פְּתָאִים אֲדֹנָי דַּלְתִּי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוּבִי נַפְשִׁי לְמִנוּחֶיכִי כִּי אֲדֹנָי גָּמַל עָלַיְכִי: כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת עֵינִי מִן דִּמְעָה אֶת רַגְלִי מִדִּחְי: אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי אֲדֹנָי בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עֲנִיתִי מְאֹד: אֲנִי אִמַּרְתִּי בְּחַפְזִי כָּל הָאָדָם כֹּזֵב:

מָה אָשִׁיב לֹא־דָנִי כָּל תַּגְמוּלוֹהִי עָלַי: כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׂא וּבִשְׁם אֲדֹנָי אֶקְרָא: נִדְרֵי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ: יָקָר בְּעֵינֵי אֲדֹנָי הַמּוֹתָה לַחֲסִידָיו: אָנָּה אֲדֹנָי כִּי אֲנִי עֲבָדְךָ אֲנִי עֲבָדְךָ בְּנוֹ אֲמִתְּךָ פִּתְחָתָ לְמוֹסְרִי: לֵךְ אֲזַבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבִשְׁם אֲדֹנָי אֶקְרָא: נִדְרֵי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ: בְּחִצְרוֹת בֵּית אֲדֹנָי בְּתוֹכִי יְרוּשָׁלַיִם הַלְלוּיָהּ:

הִלְלוּ אֶת אֲדֹנָי כָּל גּוֹיִם שִׁבְחוּהוּ כָּל הָאָמִים: כִּי גָבַר עָלֵינוּ חֲסִדּוֹ וְאָמַת אֲדֹנָי לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

בְּיָד חֲזָקָה וּבְזֹרֹעַ נְטוּיָה
לְגֹרֶם סוּף לְגִזְרִים
וְהַעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ
וְנָעַר פְּרָעָה וַחֲבִילוֹ בַּיָּם סוּף
לְמוֹלִיךְ עָמוֹ בַּמִּדְבָּר
לְמַפָּה מַלְכִים גְּדֹלִים
וַיַּהַרֵג מַלְכִים אֲדִירִים
לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי
וַיַּעֲוֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן
וַנִּתֵּן אֶרֶצָם לְנַחֲלָה
נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עֲבָדָיו
שֶׁבִשְׁפָּלָנוּ זָכָר לָנוּ
וַיַּפְרִקֵנוּ מִצָּרֵינוּ
נָתַן לָחֶם לְכָל בָּשָׂר
הוֹדוּ לֹאֵל הַשָּׁמַיִם

כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

נִשְׁמַת כָּל חַי תִּתְּבַרְךָ אֶת שְׁמֶךָ אֱ-לֹהֵינוּ. וְרוּחַ כָּל בָּשָׂר תִּתְּפָאֵר
וּתְרוֹמֶם זִכְרֶךָ מִלְּפָנֶיךָ תָּמִיד. מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אֶתָּה אֵל. וּמִבְּלַעֲדֶיךָ
אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמַפְרִיֵס וְעוֹנֶה וּמַרְחֵם בְּכָל עֵת
צָרָה וְצוּקָה אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֵלָּא אַתָּה: אֱ-לֹהֵי הָרָאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים אֵלֹהֵי
כָּל בְּרִיּוֹת אָדוֹן כָּל תּוֹלְדוֹת הַמְּהַלֵּל בְּרַב הַתִּשְׁבָּחוֹת. הַמְּנַהֵג עוֹלָמוֹ
בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים. וְאֱ-דָנִי הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן. הַמַּעֲוֹרֵר יְשָׁנִים
וְהַמְּקִיץ נֹרְדָּמִים וְהַמְּשִׁיחַ אֲלֵמִים וְהַמְּתִיר אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים
וְהַזּוֹקֵף כְּפוּפִים. לֹךְ לְבִדְדָה אֲנַחְנוּ מוֹדִים. אֵלֹהֵינוּ מִלֵּא שִׁירָה כַּיָּם וּלְשׁוֹנֵנוּ

רַנָּה כְּהִמּוֹן גָּלְיוֹ וּשְׁפִתוֹתֵינוּ שִׁבַּח כְּמִרְחֲבֵי רִקִּיעַ וְעֵינֵינוּ מֵאִירוֹת כְּשֶׁמֶשׁ
וְכִכָּרִחַ וַיְדִינוּ פְּרוּשׁוֹת כְּנִשְׁרֵי שָׁמַיִם וּרְגָלֵינוּ קָלוֹת כְּאֵילוֹת: אֵין אָנוּ
מִסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לָךְ אֱ-דָנִי אֱ-לֹהֵינוּ וְאֵלֵינוּ וּלְבָרְךָ אֶת שְׁמֶךָ עַל
אֶחָת מֵאֲלֹף אֲלָפִים וְרַבִּי רַבּוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת נָסִים וְנִפְלְאוֹת
שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ וְעַם אֲבֹתֵינוּ מִלְּפָנִים: מִמִּצְרַיִם גָּאֲלָתָנוּ אֱ-דָנִי אֱ-לֹהֵינוּ.
מִבֵּית עַבְדִּים פָּדִיתָנוּ. בְּרָעַב זָנִתָנוּ וּבִשְׂבַע כָּלְפָלְתָנוּ מִחֶרֶב הִצַּלְתָנוּ
וּמִדָּבָר מִלְּטָתָנוּ וּמִחֲלָיִם רָעִים וּנְאֻמָּנִים דָּלִיתָנוּ. עַד הִנֵּה עֲזָרוֹנוּ רַחֲמֶיךָ
וְלֹא עֲזָבוֹנוּ חֲסִדֶיךָ. וְאֵל תִּטְשֵׁנוּ אֱ-דָנִי אֱ-לֹהֵינוּ לְנֶצַח: עַל כֵּן אֲבָרִים
שֶׁפִּלַּגְתָּ בָנוּ וְרוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁנִּפְחָתָ בְּאַפְּנוּ וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר שָׁמַתָּ בְּפִינוּ: הֵן הֵם
יֹדוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבַּחוּ וַיַּפְאֲרוּ וַיְרוֹמְמוּ וַיַּעֲרִיצוּ וַיַּקְדִּישׁוּ וַיְמַלִּיכוּ אֶת שְׁמֶךָ
מִלְּפָנֶיךָ: כִּי כָּל פֶּה לָךְ יוֹדֶה וְכָל לָשׁוֹן לָךְ תִּשָּׁבַע. וְכָל עֵין לָךְ תִּצְפֶּה וְכָל
בָּרֶךְ לָךְ תִּכְרַע וְכָל קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה. וְכָל הַלְּבָבוֹת יִירָאוּךָ וְכָל קֶרֶב
וּכְלִיּוֹת יִזְמְרוּ לְשִׁמְךָ. כַּדָּבָר שֶׁכָּתוּב כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמַרְנָה אֱ-דָנִי מִי כְמוֹךָ.
מַצִּיל עָנִי מִחֲזַק מַמְּנוּ וְעָנִי וְאֲבִיּוֹן מִגּוֹזְלוֹ: מִי יְדָמָה לָךְ וּמִי יִשְׁוֶה לָךְ וּמִי
יַעֲרֶךְ לָךְ. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וְאָרֶץ: נִהְלָלָה
וַיִּשְׁבַּחְךָ וַיִּפְאֲרֶךָ וַיְבָרְךָ אֶת שֵׁם קְדוֹשְׁךָ. כָּאֲמוֹר לְדוֹד בְּרַכִּי נִפְשִׁי אֶת
אֱ-דָנִי וְכָל קֶרֶבִי אֶת שֵׁם קְדוֹשׁוֹ:

הָאֵל בְּתַעֲצָמוֹת עֲזָךְ. הַגָּדוֹל בְּכְבוֹד שְׁמֶךָ. הַגָּבוֹר לְנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ.
הַמְּלֶכֶה הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רֵם וְנִשְׂאָ:

שׁוֹכֵן עַד מְרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ. וְכָתוּב רָנְנוּ צַדִּיקִים בִּיהֲוָה לִישְׁרִים נֶאֱוָה
תִּהְלֶה: בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְרוֹמֶם. וּבִשְׁפָתַי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ. וּבִלְשׁוֹן חֲסִידֶיךָ
תִּתְקַדֵּשׁ. וּבִקְרֹב קְדוֹשִׁים תִּתְהַלָּל:

וּבְמִקְהֵלוֹת רַבּוֹת עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרַנָּה יִתְפָּאֵר שְׁמֶךָ מִלְּפָנֶיךָ בְּכָל
דּוֹר וָדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבֶת כָּל הַיְּצוּרִים. לְפָנֶיךָ אֱ-דָנִי אֱ-לֹהֵינוּ וְאֵלֵינוּ אֲבוֹתֵינוּ

להודות להלל לשבח לפאר לרומם להדר לברך לעלה ולקלס על כל דברי שירות ותשבחות דוד בן ישי עבדך משיחך:

ובכן ישתבח שמה לעד מלכנו האל המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ. כי לך נאה אֲדֹנֵי אֱלֹהֵינוּ ואלהי אבותינו לעולם ועד: שיר ושבחה הלל וזמרה עז וממשלה נצח גדלה וגבורה תהלה ותפארת קדשה ומלכות. ברכות והודאות לשמה הגדול והקדוש ומעולם עד עולם אתה אל: ברוך אתה אֲדֹנֵי אל מלך גדול ומהלל בתשבחות אל ההודאות אדון הנפלאות בורא כל הנשמות רבון כל המעשים. הבוחר בשרי זמרה. מלך יחיד חי העולמים:

מברכים:

ברוך אתה אֲדֹנֵי אֱלֹהֵינוּ מלך העולם בורא פרי הגפן:

כשמסיימים לשתות, מברכים על היין:

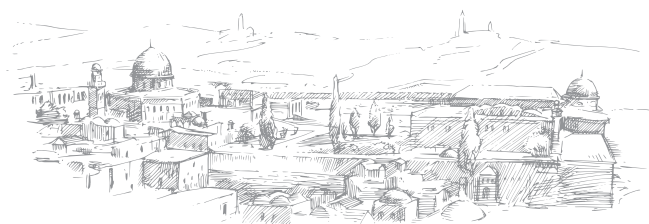
ברוך אתה אֲדֹנֵי אֱלֹהֵינוּ מלך העולם, על הגפן ועל פרי הגפן: ועל תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה שרצית והנחלת לאבותינו לאכל מפריה ולשובע מטובה, רחם נא אֲדֹנֵי אֱלֹהֵינוּ על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מזבחך ועל היכלך, ובנה ירושלים עיר הקדש במהרה בימינו והעלנו לתוכה ושמחנו בה ונברךך

בקדשה ובטהרה. וזכרנו לטובה ביום חג המצות הזה. כי אתה אֲדֹנֵי טוב ומטיב לכל ונודה לך על הארץ ועל פרי הגפן. ברוך אתה אֲדֹנֵי על הארץ ועל פרי הגפן:

נרצה

אחרי שקיימנו את הסדר כהלכתו, אנו מביעים את התקווה והביטחון בכך שמעשינו רצויים לפני אלוקים, ונועלים את הסדר בתקווה היהודית העתיקה - כולם קוראים ביחד בקול:

לשנה הבאה בירושלים!

אם נותרו לכם זמן וכוח, אל תמהרו להיפרד משולחן החג הנפלא. זה הזמן לשבת בצוותא ולשיר את שירי החג והפזמונים. חיברנו עבורכם שירון עם השירים הקלסיים האהובים, חג שמח!

אחד מי יודע?

אָחד מי יודע. אָחד אַני יודע. אָחד אַלֵּהינוּ שְׂבֻשָּׁמִים וּבֹאָרָן:
שְׁנַיִם מִי יודע. שְׁנַיִם אַני יודע. שְׁנַיִם לְחוֹת הַבְּרִית. אָחד
אַלֵּהינוּ שְׂבֻשָּׁמִים וּבֹאָרָן:
שְׁלֹשָׁה מִי יודע. שְׁלֹשָׁה אַני יודע. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנַיִם לְחוֹת
הַבְּרִית. אָחד אַלֵּהינוּ שְׂבֻשָּׁמִים וּבֹאָרָן:
אַרְבַּע מִי יודע. אַרְבַּע אַני יודע. אַרְבַּע אִמָּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת.
שְׁנַיִם לְחוֹת הַבְּרִית. אָחד אַלֵּהינוּ שְׂבֻשָּׁמִים וּבֹאָרָן:
חֲמִשָּׁה מִי יודע. חֲמִשָּׁה אַני יודע. חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה. אַרְבַּע
אִמָּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנַיִם לְחוֹת הַבְּרִית. אָחד אַלֵּהינוּ
שְׂבֻשָּׁמִים וּבֹאָרָן:
שֵׁשָׁה מִי יודע. שֵׁשָׁה אַני יודע. שֵׁשָׁה סֻדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה
חֲמִשֵּׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אִמָּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנַיִם לְחוֹת הַבְּרִית.
אָחד אַלֵּהינוּ שְׂבֻשָּׁמִים וּבֹאָרָן:
שִׁבְעָה מִי יודע. שִׁבְעָה אַני יודע. שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבָּת. שֵׁשָׁה סֻדְרֵי
מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אִמָּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנַיִם
לְחוֹת הַבְּרִית. אָחד אַלֵּהינוּ שְׂבֻשָּׁמִים וּבֹאָרָן:
שְׁמוֹנֶה מִי יודע. שְׁמוֹנֶה אַני יודע. שְׁמוֹנֶה יְמֵי מִלָּה שִׁבְעָה יְמֵי
שַׁבָּת. שֵׁשָׁה סֻדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אִמָּהוֹת.
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנַיִם לְחוֹת הַבְּרִית. אָחד אַלֵּהינוּ שְׂבֻשָּׁמִים וּבֹאָרָן:

תִּשְׁעָה מִי יוֹדֵעַ. תִּשְׁעָה אֲנִי יוֹדֵעַ. תִּשְׁעָה יֶרֶחַ יֵלֶדָה. שְׁמוֹנָה יָמֵי מִלָּה שְׁבַע יָמֵי שְׁבֻתָּא. שְׁשֶׁה סְדָרֵי מַשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָרוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֶלֶּה־לֵּהֵנוּ שְׁבַשְׁמִים וּבִארְקִי:

עֲשֹׂהָ מִי יוֹדֵעַ. עֲשֹׂהָ אָנִי יוֹדֵעַ. עֲשֹׂהָ דְבָרָא. תַּשְׁעָה יֶרַח לֵידָה. שְׁמוֹנֶה יָמִי מִלָּה שִׁבְעָה יָמִי שִׁבְתָּא. שְׁטָה סְדְרִי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָהוּת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לָחוֹת הֶבְרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שִׁבְשָׁמִים וְבֶאֱרָץ:

אֶחָד עֶשְׂרִי מִי יוֹדֵעַ. אֶחָד עֶשְׂרִי אֲנִי יוֹדֵעַ. אֶחָד עֶשְׂרִי כּוֹכְבֵּיָא.
עֶשְׂרָה דְּבִרְיָא. תְּשַׁעָּה יְרֵחִי לִידָה. שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה שְׂבַעָּה יְמֵי
שְׂבִיתָא. שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָהוֹת.
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּשֵׁמִים וּבֶאֱרָץ:
שְׁנַיִם עֶשְׂרִי מִי יוֹדֵעַ. שְׁנַיִם עֶשְׂרִי אֲנִי יוֹדֵעַ. שְׁנַיִם עֶשְׂרִי שְׂבִיטָא.
אֶחָד עֶשְׂרִי כּוֹכְבֵּיָא. עֶשְׂרָה דְּבִרְיָא. תְּשַׁעָּה יְרֵחִי לִידָה. שְׁמוֹנָה
יְמֵי מִילָה שְׂבַעָּה יְמֵי שְׂבִיתָא. שֵׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי
תוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ
שֶׁבְּשֵׁמִים וּבֶאֱרָץ:

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִיּוֹדֵעַ. שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵעַ. שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִדָּא.
שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבַטִיָּא. אֶחָד עָשָׂר כּוֹכְבֵּיָא. עֶשְׂרֵה דְּבְרֵיָּא. תְּשַׁעַה
יְרַחֵי לֵידָה. שְׁמוֹנֶה יְמֵי מִלָּה שְׁבַעַה יְמֵי שְׁבַתָּא. שֵׁשֶׁה סְדְרֵי
מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אֲמָהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי
לְחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

חד גדיא

חד גדיא. חד גדיא. דזבין אבא בתרי זוזי. חד גדיא. חד גדיא:
 ואַתא שוּנְרָא וְאָכְלָה לְגַדְיָא. דזבין אבא בתרי זוזי. חד גדיא. חד גדיא:
 ואַתא כִּלְבָּא וְנִשְׁוֹף לְשׁוּנְרָא. דאָכְלָה לְגַדְיָא. דזבין אבא בתרי זוזי. חד
 גדיא. חד גדיא:
 ואַתא חוּטְרָא וְהִכָּה לְכִלְבָּא. דנִשְׁוֹף לְשׁוּנְרָא. דאָכְלָה לְגַדְיָא. דזבין
 אבא בתרי זוזי. חד גדיא. חד גדיא:
 ואַתא נוֹרָא וְשָׂרֵף לְחוּטְרָא. דִּהֲכָה לְכִלְבָּא. דנִשְׁוֹף לְשׁוּנְרָא. דאָכְלָה
 לְגַדְיָא. דזבין אבא בתרי זוזי. חד גדיא. חד גדיא:
 ואַתא מִיָּא וְכִבְּה לְנוֹרָא. דשָׂרֵף לְחוּטְרָא. דִּהֲכָה לְכִלְבָּא. דנִשְׁוֹף לְשׁוּנְרָא.
 דאָכְלָה לְגַדְיָא. דזבין אבא בתרי זוזי. חד גדיא. חד גדיא:
 ואַתא תוֹרָא וְשִׁתָּה לְמִיָּא. דְּכִבְּה לְנוֹרָא. דשָׂרֵף לְחוּטְרָא. דִּהֲכָה לְכִלְבָּא.
 דנִשְׁוֹף לְשׁוּנְרָא. דאָכְלָה לְגַדְיָא. דזבין אבא בתרי זוזי. חד גדיא. חד
 גדיא:
 ואַתא הַשּׁוּחַט וְשִׁחַט לְתוֹרָא. דשִׁתָּה לְמִיָּא. דְּכִבְּה לְנוֹרָא. דשָׂרֵף
 לְחוּטְרָא. דִּהֲכָה לְכִלְבָּא. דנִשְׁוֹף לְשׁוּנְרָא. דאָכְלָה לְגַדְיָא. דזבין אבא
 בתרי זוזי. חד גדיא. חד גדיא:
 ואַתא מִלֶּאֱךָ הַמּוֹת וְשִׁחַט לְשׁוּחַט. דשִׁחַט לְתוֹרָא. דשִׁתָּה לְמִיָּא.
 דְּכִבְּה לְנוֹרָא. דשָׂרֵף לְחוּטְרָא. דִּהֲכָה לְכִלְבָּא. דנִשְׁוֹף לְשׁוּנְרָא. דאָכְלָה
 לְגַדְיָא. דזבין אבא בתרי זוזי. חד גדיא. חד גדיא:
 ואַתא הַקּוֹדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁחַט לְמִלֶּאֱךָ הַמּוֹת. דשִׁחַט לְשׁוּחַט. דשִׁחַט
 לְתוֹרָא. דשִׁתָּה לְמִיָּא. דְּכִבְּה לְנוֹרָא. דשָׂרֵף לְחוּטְרָא. דִּהֲכָה לְכִלְבָּא.
 דנִשְׁוֹף לְשׁוּנְרָא. דאָכְלָה לְגַדְיָא. דזבין אבא בתרי זוזי. חד גדיא. חד
 גדיא:

אדיר הוא יבנה ביתו

אדיר הוא, יבנה ביתו בקרוב.
 במהרה, במהרה, בימינו בקרוב.
 אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.
 בחור הוא, גדול הוא, דגול הוא יבנה ביתו בקרוב.
 במהרה, במהרה, בימינו בקרוב.
 אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.
 הדור הוא, ותיק הוא, זכאי הוא יבנה ביתו בקרוב.
 במהרה, במהרה, בימינו בקרוב.
 אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.
 חסיד הוא, טהור הוא, יחיד הוא יבנה ביתו בקרוב.
 במהרה, במהרה, בימינו בקרוב.
 אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.
 כביר הוא, למוד הוא, מלך הוא יבנה ביתו בקרוב.
 במהרה, במהרה, בימינו בקרוב.
 אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.
 נורא הוא, סגיב הוא, עזוז הוא יבנה ביתו בקרוב.
 במהרה, במהרה, בימינו בקרוב.
 אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.
 פודה הוא, צדיק הוא, קדוש הוא יבנה ביתו בקרוב.
 במהרה, במהרה, בימינו בקרוב.
 אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.
 רחום הוא, שדי הוא, תקיף הוא יבנה ביתו בקרוב.
 במהרה, במהרה, בימינו בקרוב.
 אֵל בְּנֵה, אֵל בְּנֵה, בְּנֵה בֵּיתְךָ בְּקֶרֶב.